

ΔΙΑΘΗΚΑΙ

ΤΩΝ

ΑΕΙΜΝΗΣΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

ΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ



ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1887

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐκδίδοντες τὰς διαθήκας τῶν ἀειμνήστων εὐεργετῶν τῶν Ἰωαννίνων, τῆς ἀπανταχοῦ τηλαυγοῦς ταύτης κεφαλῆς τῆς Ἠπείρου, νομίζομεν ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθῆκον οὐ μόνον πρὸς τὴν ἱερὰν αὐτῶν μνήμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πατρίδα, ἣτις δέον νὰ γινώσκῃ αἰωνίως τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ἀγαθοεργίας τῶν τιμαλφεστάτων τέκνων της. Ἡ ἱστορία ἡμῶν ἀπὸ πολλῶν ἤδη γενεῶν δὲν ἔχει ὁμολογουμένως νὰ ἐπιδείξῃ εὐγενεστέρους καὶ καρπιμωτέρους ἀγῶνας ἢ τοὺς φιλοτίμους μόχθους τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες ἐμπεφορημένοι ἐνθέου ἔρωτος πρὸς τὴν γενέθλιον αὐτῶν ἐστίαν καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐν ξένη γῆ κατατρυχόμενοι ἠδυνήθησαν νὰ συγκομίσωσιν ἐντίμους καρποὺς ἵνα παραδώσωσιν ἡμῖν αὐτοὺς ὡς ἐφόδια πρὸς τὴν χριστιανικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σωτηρίαν. Ἐστω ἀθάνατος καὶ εὐλογημένη ἡ σεπτὴ μνήμη τῶν φιλοστόργων τούτων γονέων, εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν ὁποίων ὀφείλομεν τὸ φῶς τῆς γνώσεως καὶ τὴν παρηγορίαν, τὸν σπόρον τοῦ εὐγενοῦς ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῶν χρηστῶν ἐλπίδων ἐν τῷ μέλλοντι!

Δημοσιεύομεν ὧδε τὰς ἱερὰς αὐτῶν ἐντολάς χωρὶς νὰ ἀναγράψωμεν ἄλλο τι περὶ τοῦ βίου των, διότι τίς ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἔζησαν ἀφανῶς καὶ ἐν χριστιανικῇ ταπεινοφροσύνῃ ἵνα ἀποθάνωσιν ὡς στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς ἄφωνοι μάρτυρες τοῦ κηρύγματός Του; Ἐπειτα τίς ἡ χρεῖα λόγων καὶ ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων εἰς τοὺς εὐεργέτας τούτους, ὧν ἡ μὲν ζωὴ ὑπῆρξεν ἐμπράκτως τε καὶ κατὰ διάνοιαν διηνεκῆς καὶ ἐνθερμος ἀφοσίωσις εἰς τὴν πατρίδα, ὁ δὲ θάνατος ἐφάνη ὡς λαμπρὰ ἀποκάλυψις ψυχικῶν προτερημάτων ἀξίων αἰωνίας λατρείας καὶ μακαριότητος; Αἱ διαθήκαι αὐτῶν εἶνε ἀληθῶς τὸ καθαρῶτατον κάτοπτρον τοῦ βίου των καὶ τὸ εὐγλωττότατον ἐγκώμιον τῆς ἀρετῆς των. Μία καὶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ διαπνέει αὐτὰς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἡ πνοὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, τοῦ θερμοῦ ζήλου πρὸς τὰ καλὰ καὶ τῆς πατρικῆς φιλοστοργίας. Οὐδὲν ἀναγράφεται ἐν αὐταῖς περὶ τῶν ἀνεκδιηγῆτων

πικριῶν καὶ ταλαιπωριῶν, δι' ὧν οἱ εὐσεβεῖς ἐκεῖνοι πατέρες ἠδηνήθησαν νὰ συλλέξωσι τοσοῦτους καρπούς ἵνα θρέψωσι καὶ ἐξευγενίσωσι τὰ τέκνα τῆς πατρίδος, ἵνα σώσωσι τὰ ὄρφανὰ καὶ τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τῆς δυστυχίας καὶ ἵνα χορηγήσωσι τὰ πρὸς νοσηλείαν καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενούντων. Πάντες ὑπέστησαν μαρτυρικῶς τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας, κατεπάλαισαν τὴν πενίαν καὶ τὴν ἄλλην κακοδαιμονίαν χωρὶς νὰ ρήξωσιν ποτε φωνὴν ἐπιδείξεως ἢ ἀγανακτήσεως καὶ κατεφρόνησαν μαρτυρικῶς τῶν κινδύνων μόνον ἵνα ἀνακουφίσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν κακώσεων σκληρᾶς τύχης καὶ ἀπὸ τοῦ βάρους μακραίωνος ὀρφανίας. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἄλλαι πόλεις καὶ ἄλλοι λαοὶ ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσι πλουσιωτέρους εὐεργέτας, ἔργα καὶ ἰδρύματα αὐτῶν μεγαλοπρεπέστερα, καρπούς πολὺ δαψιλεστέρους καὶ γονιμωτέρους ἴσως, ἀλλ' ἡ αἰωνία ὑπεροχὴ τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων ἔγκειται ὁμολογουμένως ἐν τῇ βαθύτητι τῆς ἀγνῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ φρονήματος, ἐν τῇ θαυμαστῇ καρτερίᾳ τῶν πόνων καὶ τῶν κακοπαθειῶν καὶ ἐν τῇ ἐνθουσιώδει πίστει εἰς τὴν ἀγιότητα τοῦ σκοποῦ. Διὰ τοῦτο αἱ διαθῆκαι αὐτῶν δὲν εἶνε μόνον τεκμήρια τῆς ψυχικῆς εὐγενείας καὶ καλοκάγαθίας των, ἐφ' αἷς ὀφείλομεν αὐτοῖς αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ καὶ μνημεῖα μαρτυροῦντα τὴν ἀπαράμιλλον ἐγκράτειαν αὐτῶν καὶ αὐταπάρνησιν. Εἶθε νὰ χρησιμεύσωσιν αὐταὶ εἰς πᾶσαν γενεὰν ὡς κέντρα καὶ παραδείγματα πατρικῶν ἀρετῶν, δι' ὧν μόνον εἶνε ἐφικτὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ ὑγιοῦς πολιτισμοῦ.

Αἱ διαθῆκαι αὐταὶ ἐκδίδονται ἀκριβῶς ὡς εὐρέθησαν συντεταγμέναι ἄνευ γραμματικῶν διορθώσεων. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλέη κληροδοτηθέντα εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννιτῶν εἴτε διὰ διαθηκῶν, αἵτινες ἀπώλοντο, εἴτε ἄνευ τοιοῦτων. Παρελείφθη μόνον ἐνταῦθα ἡ διαθήκη τῶν κορυφαίων τῆς Ἡπείρου εὐεργετῶν, τῶν ἀοιδίμων ἀδελφῶν Ζωσιμᾶ, διότι αὕτη ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκδεδομένη ἐν ἰδίῳ τεύχει ἑλληνιστῆ καὶ ῥωσιστῆ!



ΔΙΑΘΗΚΑΙ

I

ΔΙΑΘΗΚΗ

**ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΑΡΓΥΡΗ ΒΡΕΤΟΥ**

(Ἀντίγραφον ἐξ ἀντιγράφου ἀνεπισήμου).

Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δηλοποιοῦμεν οἱ ὑπογεγραμμένοι Ἰωάννης καὶ Ἀναστάσιος Ἀργύρη Βρετοὶ ὅτι τὰ φιορίνια ὀκτακόσια ὀγδοήκοντα, τὸ διάφορον τῶν φιορινίων εἴκοσι δύο χιλιάδων πεντακόσια ὀποῦ ἐβάλομεν λάσον εἰς Καισαροβασιλικὴν Κάσαν τῆς Βιέννης ὡς τὰ Καισαροβασιλικά ἀποδεικτικὰ γράμματα διαλαμβάνουν, καὶ τὰ ρούβλια ἑπτακόσια πενήκοντα τὸ διάφορον τῶν ρουβλίων δέκα πέντε χιλιάδες ὀποῦ ἐβάλαμεν λάσον εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον τῆς Μόσχας, ὡς τὰ περὶ τούτων ἀποδεικτικὰ γράμματα διαλαμβάνουν, θέλομεν καὶ διορίζομεν νὰ μοιράζωνται χρονικῶς ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Μητροπόλεως, τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Ἀρχι-

μανδρείου, παρόντος τοῦ πανιερωτάτου Μητροπολίτου ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ ἑνὸς ἢ δύο ἀπὸ τὴν γενεάν μας Ἀργύρη Βρετοῦ, εἰς ὑπανδρείαν ὀκτὼ πτωχῶν κορασίδων ἐντίμων ἀπὸ γρόσια ἑκατὸν τῆς κάθε μιᾶς γρόσια ὀκτακόσια, εἰς πτωχοὺς φυλακισμένους διὰ χαράτσια γρόσια διακόσια πενήντα, εἰς πτωχοὺς φυλακισμένους διὰ ρέσμια καὶ χρέη ἴδια εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ τε Κατῆ καὶ Ζαπίτη ἀπὸ πέντε γρόσια ἕως εἴκοσι πέντε, γρόσια τριακόσια· εἰς τὸ σπιτάλιον τῶν ἀρώστων (ἐὰν τελειωθῆ) γρόσια διακόσια, εἰ δὲ καὶ δὲν τελειωθῆ, νὰ μοιράζωνται εἰς πτωχὰς φαμίλιας, νὰ ξεσκλαβώνηται χρονικῶς κανέναν σκλάβος ἢ δύο, γρόσια διακόσια, εἰ δὲ καὶ δὲν τύχη ἕως τὸν χρόνον, νὰ μοιράζωνται εἰς πτωχὰς φαμίλιας τέσσαρες φοραῖς τὸν χρόνον, τὰ ἡμισυ τὸ μέγαλον Πάσχα, τὰ δὲ ἄλλα ἡμισυ νὰ μοιράζωνται τῆς Παναγίας κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Αὐγούστου, τῶν Χριστουγεννῶν καὶ τὴν ἀπόκρεω, καὶ κάθε χρόνον νὰ θεωρῆται ὁ λογαριασμὸς αὐτῆς τῆς διανομῆς, παρόντος τοῦ πανιερωτάτου Μητροπολίτου ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ τῶν προεστώτων τῆς πολιτείας καὶ ἑνὸς ἢ δύο τῆς γενεᾶς Ἀργύρη. Αὕτη εἶνε ἡ βουλή καὶ θέλησις καὶ ἀπόφασις ἡμῶν περὶ τῆς διανομῆς τῶν εἰρημένων διαφόρων τῶν δύο ἡμετέρων λάσων· καὶ ἂν τινὰς τῶν ἐπιτρόπων ἀθετήσῃ τὴν ἡμῶν ταύτην θέλησιν καὶ κάμη ἐναντίον τῆς βουλῆς ἡμῶν, νὰ δίδῃ ἀπολογία εἰς τὸ φοβερόν κριτήριον τοῦ ἀδεκάστου κριτοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν. Πρὸς τούτοις δηλοποιοῦμεν ὅτι ἐνόσω ζῶμεν ἢ οἱ δύο μας ἢ ὁ εἷς τῶν δύο ἡμῶν ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν ν' ἀλλάξωμεν τὴν παροῦσαν διανομὴν καὶ νὰ διορίσωμεν ταύτην εἰς ἄλλον τρόπον καὶ νὰ τὴν βεβαιώσωμεν μὲ ἄλλο χωριστὸν γράμμα, καὶ θέλομεν ὅτι τὸ ὑστερότερον νὰ ἔχη τὸ κῦρος καὶ τὸ παρὸν νὰ μείνῃ ἄκυρον· μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἡμῶν τῶν δύο δὲν ἔχει τινὰς τῶν κληρονόμων μας ἐξουσίαν ν' ἀναιρέσῃ τὴν ἔγγραφον θέλησίν μας. Διὸ καὶ ἐγένετο τὸ παρὸν γράμμα ὑπογεγραμμένον παρ' ἡμῶν καὶ ἐπιβεβαιωμένον παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἡμῶν Δεσπότη ἁγίου Ἰωαννίνων κ. Μακαρίου καὶ μαρτυρημένον παρὰ τῶν τιμιωτάτων

προεστώτων καὶ προκρίτων τῆς πολιτείας Ἰωαννίνων εἰς διη-
νεκῆ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

αψψγ Μαρτίου κθ'. Ἰωάννινα

ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΡΓΥΡΗ ΒΡΕΤΟΥ βεβαιόνομεν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΡΟΣΟΣ μαρτυρῶ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΡΜΑΣ μαρτυρῶ

ΑΛΕΞΙΟΣ ΚΡΟΜΥΔΗΣ μαρτυρῶ

Χ. ΠΟΛΥΖΟΣ Χ. ΚΥΡΙΤΣΗΣ μαρτυρῶ

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΜΠΑΛΑΔΗΜΑΣ μαρτυρῶ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΙΑΓΟΥΜΗΣ μαρτυρῶ

ἕτερος

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΕΛΛΑΣ μαρτυρῶ

ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΒΒΑ μαρτυρῶ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ μαρτυρῶ
